

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Han estat indultats els condemnats pel procés de Garraf

La Gaceta de Madrid publica el dia 2 d'aquest mes, el Reial decret que segueix:

“EXPOSICION

Señor: Por numerosos y variados conductos se han elevado al Gobierno peticiones de indulto a favor de los condenados en causa seguida en la cuarta región en el año 1926 con motivo de un delito de regicidio en grado de tentativa.

Sobre todo estímulo por tales solicitudes, mueve en este caso al Gobierno que tengo el honor de presidir, más que otra circunstancia alguna, el bello deseo de Vuestra Majestad, expreso y reiteradamente manifestado, que pone de relieve sus siempre magnánimos sentimientos, de que en el amplio perdón con que se inauguró la presente etapa gubernamental no se excluya a los que intentaron poner en peligro la vida de Vuestra Majestad y de su Real Familia, y, por ello, el Presidente del Consejo de Ministros que suscribe, de acuerdo con el Consejo de Ministros, tiene el honor de someter a la sanción de Vuestra Majestad el siguiente proyecto de Decreto. — Madrid, 1

de abril de 1930. — Señor, a los Reales Pies de Vuestra Majestad, Dámaso Berenguer.

REAL DECRETO:

A propuesta del Presidente de mi Consejo de Ministros y de acuerdo con éste, vengo en decretar lo siguiente:

Artículo único: Concedo indulto total a Jaime Comte Cañellas, Marcelino Perelló Domingo, Jaime Juliá Pedrol, Deogracias Civit Vallverdú, Miguel Badía Capell, José Garriga Aleu y Francisco Ferrer Torrens, del resto de las penas que por el delito de regicidio en grado de tentativa les fueron impuestas por el Consejo Supremo de Guerra y Marina en sentencia dictada en 30 de agosto de 1926, por la que se confirmó la pronunciada por el Consejo de Guerra celebrado en Barcelona el día 2 de mayo del propio año.

Dado en Palacio a 1 de abril de 1930. Alfonso. — El Presidente del Consejo de Ministros, Dámaso Berenguer Fusté.

Han quedat en llibertat J. Garriga, D. Civit i F. Ferrer, En Compte, Perelló, Julià i Badia no poden sortir de presidi, perquè tenen pendents condemnes i processos per rebel·lió i quebrantament de condemna.

LA CAMPANA DE GRACIA toca a festa per l'indult aconseguït, i espera repicar amb tot l'entusiasme, dintre pocs dies, amb el decret d'AMNISTIA.

L'indult i l'amnistia

A mig matí del dimecres fou coneguda, a Barcelona, la notícia que els condemnats pel procés de Garraf havien estat indultats. L'agència Fabra la confirmà a migdia, i no trigà a escampar-se per tot Catalunya.

L'emoció que desvetllà la notícia fou enorme. Durant tot el dia fou el tema de totes les converses. Com a resum d'aquesta impressió, pot dir-se que hom tenia la sensació que era el primer acte de reparació que es feia a la Catalunya, vexada sota el jou feixuc de la dictadura.

La joia, no obstant, en saber-se integra-

ment el text del Reial Decret, fou una mica entelada. No tots els condemnats podrien sortir immediatament de la presó. L'indult no els serveix més que per alliberar-los de la condemna per delictes de temptativa de regicidi. Els que sofreixen pena per altres delictes — relacionats, però, amb el mateix procés —, d'insubordinació o d'intent de fuga, hauran de romandre encara a la presó.

No perdem, però, l'esperança de veure'ls retornar aviat tots a les seves llars i als braços maternalment oberts de Catalunya. A l'hora que escrivim aquestes línies el senyor Maluquer i Viladot és a Madrid a portar el missatge de les dones catalanes en pro de l'amnistia. Cal creure que serà

amplament concedida i que no solament obrirà les portes per a tots els condemnats del procés de Garraf, sinó també de tots els altres empresonats i exiliats per qüestions polítiques.

Catalunya parla al poder central per primera vegada, per boca de les seves dones. Tot el que de més tendre, profund i delicat hi ha a Catalunya, vibra en aquesta veu. Això ens fa creure que és una veu que no podrà ésser desatesa. Altrament, les dones catalanes han posat el plet en bones mans. Elles confien en el patriotisme i enteresa del senyor Maluquer i Viladot, president de la Diputació de Barcelona, i, en esperit, de la Mancomunitat catalana. Nosaltres també hi confiem. Moltes coses ens separen ideològicament d'aquest noble ancià. Però no per això deixem d'admirar la seva alterosa figura que, en aquests moments difícils per a la nostra terra, sap encarnar valerosament molts dels sentiments i aspectes de l'esperit de Catalunya.

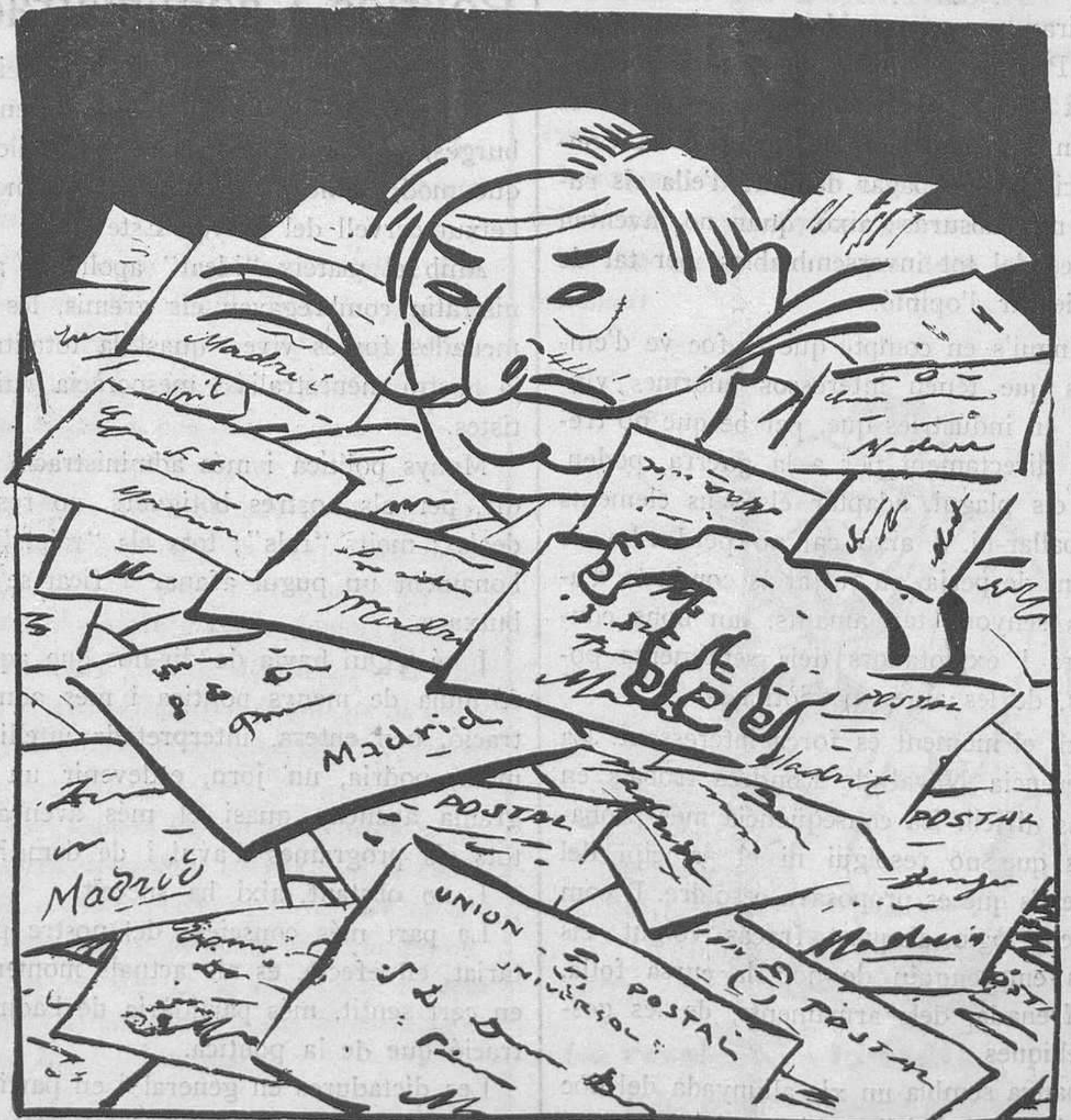
“IN PACE”

L'ACTUALITAT política espanyola fa que passin un xic per alt els debats de la Conferència Naval de Londres.

La situació a què ha arribat i el curs que segueixen les deliberacions, acusen una impossibilitat absoluta per tal que arribin a un acord les potències reunides.

Els interessos en joc fan—com diguérem en un comentari en iniciar-se els debats— difícil, si no impossible, tota solució de concòrdia.

Si alguna vegada pogués citar-se la potencialitat i l'oposició que els interessos creats faran a tot allò que vingui a minvar la més insignificant de les prerrogatives que frueixen, mai no podrà fer-se'n esment tan clarament com ara. Perquè per damunt dels interessos del país, del sentiment de justícia demostrat pels pobles, de l'anhel de pau que fa vibrar en corrents d'emoció la sensibilitat pública, pot veure's de faisó

Per l'amnistia

—Mai havia tingut tanta correspondència

Pi i Margall al Passeig de Gràcia

ELS veïns i els propietaris d'immobles — "immobles" també ells — del Passeig de Gràcia no volen que s'aixequi el monument a Pi i Margall al capdamunt d'aquella via.

Els fills de carnsalader i de bacallaner que monopolitzen l'aristocràtica avinguda no creuen En Pi i Margall prou fi per viure en llur inestimable companyia.

Els pares d'En Pi no foren botiguers enriquits de qualsevol manera, amb la guerra i el contraban colonial, i no pot l'autor de "Les nacionalitats" alternar amb els vetes-i-fils que han casat llurs púbbles amb toreros i altres eminències per l'estil.

I qui sap si, al fons del fons, no tindran raó aquests respectables filisteus! Sí, sí. Tenen raó.

Pi i Margall no s'hi trobaria bé en mig de tants palaus de crocant, en la societat d'uns senyors no ho són més que a estones i de nom.

Hem de trobar, doncs, entre tots, un altre lloc per emplaçar el monument. A vostès no se'ls acut cap idea?

N'exposarem nosaltres una.

Què els sembla si aixequéssim el monument a la plaça de Catalunya?

Us agrada l'escenari? Doncs, a nosaltres també.

Cambó diuen que es reserva per a ell aquest gran espai lliure.

Doncs, bé; només perquè el líder de la Lliga no es faci ridícules il·lusions, escolliríem nosaltres la plaça de Catalunya per a glorificar En Pi i Margall.

ben manifesta com s'alcen els privilegis d'una minoria que s'oposa a tota idea de pau i d'harmonia. Els pobles, per ells mateixos, arribarien a entendre's; no s'entenen, però, perquè s'hi interposen aquells que de l'exploació dels sentiments populars, patriòtics, n'han fet la manera pròpia de viure, d'engeixar-se. La Conferència Naval de Londres n'és un exemple indiscutible.

Al voltant d'aquesta Conferència, com al volt de la carn morta, amb les urpes a punt, hi giravolten els voltors i els còndors de la guerra. Cavallers d'indústria afavorits per la fortuna, no volen que els pobles, per mediació dels seus representants més autoritzats, s'entenguin. I això és més clar que l'aigua clara. L'harmonia entre els pobles significaria el terme probable de les guerres. I el terme probable de les guerres vol dir, per aquests senyors, desaparició dels seus privilegis i de les seves ganàncies.

En conseqüència, no ens estranya gens el torpedinament a què la Conferència està sotmesa. Hi ha una gran part de Premsa, d'aquesta Premsa que es diu ella mateixa independent, que ha dirigit els seus focs grans i petits contra la Conferència, i no cessa de bombardejar-la. ¿Per esperit de justícia? I ca, barret! De cap manera! Si fos per esperit de justícia, després de bombardejar-la com ho fan, aquests rotatius exposarien el pla que, segons la seva forma de mirar les coses, caldria estructurar i seguir. Però no solament no exposen un pla, ans la seva labor és totalment negativa: es limiten a pronosticar el fracàs de la Conferència i a propagar damunt d'ella els rumors més absurds; això, quan no inventen notícies del tot inversemblables, per tal de desorientar l'opinió.

I tingui's en compte que el foc ve d'empreses que tenen interessos enormes vinculats en indústries que, per bé que no treballen directament per a la guerra, poden, quan els plagui, adaptar els seus elements a treballar-hi. I això cal no perdre-ho de vista ni de petja, en jutjar la conducta d'aquests senyors, tan amants, tan bons conreadors i explotadors dels sentiments populars, de les aures patriòtiques.

Així, el moment és força interessant. La Conferència Naval de Londres troba's en un pas difícil. La conseqüència més probable és que no resolgui ni el principi del que deia's que es proposava resoldre. I, com a efecte lògic d'aquest fracàs volgut, els pobles emprenguin de nou la cursa fol·la, desenfrenada, dels armaments, de les gestes bèl·liques.

Espanya sembla un xic allunyada del lloc de la batussa. I àdhuc hi haurà qui suposi

que la Conferència i els seus derivats ens interessin només que com a curiositat senzillament, puix que a la mar la potència d'Espanya és gairebé nulla. Els que opinen així, s'erren. Un perill imminent, no que no ens amenaça. No ens amenaça amb insistència personal. Però si el perill no ens enfoca ara directament, és indiscutible que algunes gotellades del gran xàfec poden mullar-nos la roba que tinguem estesa.

La política exterior de tots els pobles — no d'aquest ni de l'altre, sinó de tots — cada dia pren més ampla volada i procura influenciar major nombre de països. La darrera guerra i la cua que arrossega n'és un exemple. ¿Qui ens assegura, doncs, que demà o passat demà o qualsevol dia venidor, no ens trobarem forçats també a emprar en la construcció d'armaments allò que necessitem per a cultura i altres afers d'ordre intern? La política d'absorció de les grans potències ens anullarà, i, si no ens plau, per la força, serem els esclaus dels que ens hagin atropellat. Per això, diem, el fracàs o el triomf de la Conferència Naval de Londres ens interessa, per bé que hi hagi qui pensi i digui el contrari.

ANGEL PESTAÑA

Política i administració

MENYS política i més administració, el conegut tòpic del panxacontentisme burgès, ha estat tot el suc cívico-filosòfic que modernament hem pogut esprèmer de l'eixut cervell del senyor Esteve.

Amb el mateix "ideal" apolític i administratiu combregaven els gremis, les anomenades forces vives, quasi la totalitat de la nostra menestralia i mésocràcia vuitcentistes.

Menys política i més administració volia dir, per als nostres botiguers, no res d'ideals i molts "rals"; tots els "ralets" que bonament un pugui afanar i ficar-se a la butxaca.

I bé. ¿Qui havia de dir-nos que aquesta fórmula de menys política i més administració, ben entesa, interpretada intel·ligentment, podria, un jorn, esdevenir un programa avençat, quasi el més avençat de tots els programes d'avui i de demà?

I, no obstant, així ha succeït.

La part més conscient del nostre proletariat, en efecte, és als actuals moments, i en cert sentit, més partidària de l'administració que de la política.

Les dictadures en general i en particular el cesarisme i l'estatolatria feixistes, han

produït una reacció individualista, han determinat una rebel·lió de la personalitat enfront dels abusos del poder.

L'obrerisme dels nostres dies creu que el poder és immoral, antijurídic; creu que l'autoritat és una supervivència atàvica, la darrera supervivència de la barbàrie. I per això no vota.

L'autoritat, segons aquesta mentalitat, no es pot admetre més que com una força moral, no mai imposada i només voluntàriament reconeguda.

L'autoritat únicament la poden exercir sobre els homes els que d'aquests siguin els més savis i els més bons.

Tan antiautoritari se sent avui l'obrer, que, als sindicats, han estat substituïdes les juntes directives per juntes administratives.

I això és el que, segons aquesta concepció, haurien d'ésser els governs, meres juntes administratives dels pobles i de la societat.

Aleshores els obrers votarien.

Però amos — legisladors, governants — no se'ls donaran mai, els treballadors conscients.

Per a atraure aquest element a la política, primer hauríem de revolucionar el concepte o la idea que de la mateixa, tradicionalment, tenim.

El govern hauria de convertir-se en administració, en gerència o gestió de negocis.

Els diputats no haurien d'ésser mandataris només que de nom; ho haurien d'ésser de fet, efectius.

Un ministre és un dependent de la societat.

"Minister", ministre, en llatí, ve de "minus", menys. D'acord amb aquesta etimologia, ministre és el que socialment és menys que ningú. El ministre ha d'ésser el servidor de tothom.

ANGEL SAMBLANCAT

Un abús que cal corregir

ACCIÓ", ens prega la publicació del següent solt. Ho fem amb gust.

PARA EL GENERAL BERENGUER, PRESIDENTE DEL CONSEJO DE MINISTROS

Nos dirigimos públicamente a usted para anunciarle las provocaciones de que van siendo objeto los trabajadores de Barcelona por parte de los elementos del llamado Sindicato Libre.

Le vamos a citar un caso concreto y edificante.

Al obrero albañil, Antonio Perella, que trabaja en la obra sita en la calle Padilla (entre Cortes y Diputación), se le presentó durante el día 18, en la obra en que trabaja, un individuo que le entregó una hoja del Sindicato Libre. Al darse cuenta Perella, rechazó la hoja. Entonces el representante del Libre le ordenó se diera preso. Y como Perella se negara, recibió unos insultos del del Libre, que se presentó de nuevo acompañado de tres individuos más, y pistola en mano, la emprendieron a golpes en contra del empleado municipal José Mateo, por haber, como Perella, rechazado las dichas hojas. A consecuencia de los golpes recibidos, el susodicho obrero municipal se personó en el Dispensario del distrito, a que le practicarán una cura, y allí presentó la correspondiente denuncia.

Existen varios testigos que presenciaron el hecho, entre los que figuran el arquitecto-director de la obra y el propietario de la misma.

Creemos, señor Presidente del Consejo de ministros, que hay que poner coto a esto y desarmar a los del Libre, si se desea de verdad la tranquilidad del país. Nosotros denunciaremos el hecho; ahora el Presidente del Consejo tiene la palabra.

La posició de "La Campana de Gràcia" en la campanya pro-amnistia

HA aparegut, a "La Nau", i firmat per "Delaville", un solt dient que la nostra carta a la Premsa catalana demanant una SOLIDARITAT era un xic mesquina, perquè no hi incloïem tots els delictes polítics i socials.

Nosaltres hem de dir el següent:

PRIMER: LA CAMPANA DE GRÀCIA, per esperit d'humanitat, per liberalisme, voldria que no hi hagués presons; que fossin inútils, que no n'hi hagués necessitat, que tots els empresonats poguessin sortir. Tots, està entès, ben entès? Tots. Es a dir, tots.

SEGON: Un cop feta aquesta declaració àmpliament liberal, és de creure que tothom es farà càrrec que LA CAMPANA DE GRÀCIA no té cap estretor espiritual en demanar amnistia per a tots els processats o condemnats polítics i socials.

TERCER: LA CAMPANA DE GRÀCIA, però, creu que en l'amnistia donada pel govern Berenguer hi havia enclosos quasi tots els delictes polítics i socials d'aquests darrers temps, EXCEPCIÓ FETA dels que tenien un caràcter exclusivament català. Es per això, per aquesta exclusivitat, que calia estantolar la campanya d'amnistia en el sentit d'una ampliació de l'amnistia pels suposats delictes catalans, donat que en els polítics i socials, el govern Berenguer ja els havia amnistiats.

QUART: ¿Que cal fer una revisió de tots els processos? Sempre està bé fer la revisió d'un procés, perquè se'n sol beneficiar el processat. Però, de moment, cal tenir present les possibilitats de concessió del govern; i exigir d'ell el que pugui donar, sense que això vulgui dir que hem de deixar de treballar pels que quedin entre reixes.

CINQUE: Que aquesta no és tasca que es pugui fer d'una manera dissolta i confusional, sinó amb un to sistemàtic i determinat, organitzant, per exemple, les "Lligues dels Drets de l'Home", que existeixen arreu del món, excepció feta d'ací, que estaven en mans d'un individu dels Sindicats Lliures, i que, per aquest motiu, sembla que es dissolgueren o afebliren en llur funcionament, i la missió del qual consisteix a estar amatent sempre per a la revisió de causes judicials o per a l'amnistiament de processos polítics.

SISE: Que LA CAMPANA DE GRÀCIA treballarà sempre en totes les campanyes d'amnisties que es facin, per esperit de llibertat i per sentiment humanitari, no havent-hi en la seva famosa i tan discutida carta a la PREMSA CATALANA, altre pretext que el de mostrar als Poders públics que en aquest afer de l'amnistia era tot Catalunya — representada pels matisos de la seva Premsa — i no un o dos partits polítics, la que demanava aquesta mida de justícia i de reparació.

Barcelona, consentirà el desplaçament del monument a Pi i Margall?

LA CAMPANA DE GRÀCIA, protesta, d'una manera terminant, pel desplaçament del monument a Pi i Margall.

¿Qui demana el desplaçament del monument a Pi i Margall? ¿Quins motius estètics exigeixen aquest desplaçament? Parllem-ne.

El monument a Pi i Margall és un assumpte que té dues parts: la primera es refereix al monument en si mateix; la segona, el canvi del seu emplaçament. Com a monument, certament, l'obra del senyor Blay és, si més no, aproximat al bunyol d'aquella font monumental de la Plaça d'Espanya, que és l'única cosa de l'Exposició que ens ha posat en ridícul. Aquella font, en la qual hi ha tota la Història d'Espanya, i unes lluminàries gairebé prehistòriques, és també obra d'aquest famós escultor que més valdria que fes estàtues pel quart acte de "Don Juan Tenorio". Quant a això, estem conformes en què és una pena que la memòria de Pi i Margall s'hagi de perpetuar amb aquelles lamentables figures i aquelles columnes i aquell bust. Si fos possible suprimir aquest monument i que en fessin un de nou, hi guanyaria la memòria de Pi i Margall i el bon gust ornamental de Barcelona. En aquest punt votariem amb qualsevol regidor.

El segon punt és el de l'emplaçament. I amb això sí que no hi passem. El monument ha d'anar al "Cinc d'Oros", com en deien antigament del creuament del Passeig de Gràcia i la Gran Via Diagonal. Tant se'n en dona que els rics o les dretes se'n queixin. Aquell lloc és l'indicat per al Gran Català que també fou En Pi i Margall.

Pi i Margall fou un gran català, com Prà de la Riba, com el Doctor Robert, com qualsevol dels grans patriotes que han honorat la seva llengua, la seva terra i les seves lleis. Hem d'adonar-nos de la situació de la política espanyola en tot el segle XIX, la posició pimargalliana, al llarg de la seva vida, per a comprendre que Pi i Margall fou un polític mestre de les idees i dels homes.

En el lloc que estigué, en la tasca que realitzà, en l'obra que escriví, tingué en compte el problema de Catalunya, perquè no tan sols el comprenia, ans el sentia, i la demostració d'això que diem es troba en la paraula que digué pel que fa referència a les guerres colonials i davant l'afer de Cuba.

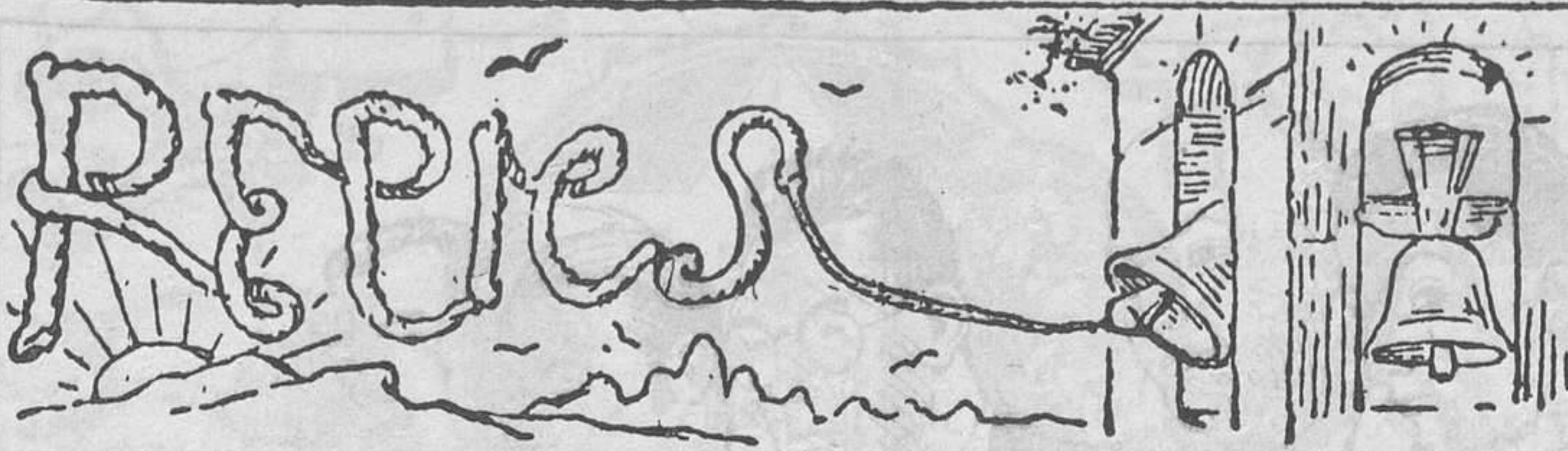
Hem de protestar solemniament de què se'n vulgui escamotejar l'emplaçament del monument a Pi i Margall, gran Català, gran Polític, gran República.

Que les dretes de l'Ajuntament vulguin sostreure de l'opinió aquest afer, està bé; però les esquerres no poden escamotejar una posició ben clara i ben neta. L'Ajuntament aprovà un acord d'emplaçament. Cal respectar-lo. No volem res més que, en la cruïlla de la Gran Via Diagonal-Passeig de Gràcia, hi hagi el monument al gran republicà que fou Francesc Pi i Margall.

Homenatge a Felix Roure

Aquí se celebrarà, a les nou del vespre, al Restaurant La Pàtria, un sopar homenatge al regidor Felix Roure Carricarte.

Aquest és un homenatge que es mereixia En Felix Roure per la seva voluntat de ferro, que no s'ha torçat mai!; i, comprenent-ho així, la Junta de la casa del Poble del districte V s'ha fet càrrec d'aquest homenatge, que no es podia fer esperar més. Ens hi adherim.

"NO EXISTE PROBLEMA CATALAN"

"Después de la Dictadura y de la Exposición de Barcelona—escribía Primo de Rivera en els seus articles pòstums—, el problema regional en su aspecto jurídico, sentimental i político, no existe ya".

Quin tuf de política vella, vellíssima, no fa tot això. Tuf d'"Imparcial", d'insinceritat, de caciquisme, de conservadurisme de Bugallal.

LA REFORMA DEL CALENDARI

Està activant-se, a Ginebra, una gran reforma del calendari. Els principals avantatges de la reforma seran els següents: Tots els mesos iguals, de vint-i-vuit dies; els dies de la setmana cauran en les mateixes dates del mes; mesos compostos de quatre setmanes completes, etc.

No cal remarcar els grans avantatges que aquesta invariabilitat del calendari proporcionarà al comerç, a les ciències, als assumptes oficials, a les qüestions municipals i domèstiques...

LA LENGUA MATERNA I LA PERSONALITAT

Els sentiments que ens lliguen a la llengua materna són els més respectables: són el desig de desenrotllar-se segons la pròpia aspiració i capacitat, de mostrar-se segons la veritat, de realitzar-se plenament, d'assolir, en la paraula i en el gest, aquell lliure desembaràs que

és un dels elements essencials de la dignitat humana.

EL MAL VE DE MÉS LLUNY

"La Dictadura—ha escrit Ortega i Gasset—no solament era filla de l'antic règim, sinó que, salvada la forma legal que aquella cínicament va rompre, s'assemblà en gran manera, quant a la seva conducta, als usos de l'antic règim, com era imprescindible."

LA NORMALITAT (I)

El governador no ha autoritzat la representació del drama "Joan Dalla", de Mestre Guimerà. Ha dit, també, que no autoritzaria el míting anunciat al teatre Olímpia on devien parlar-hi Marcellí Domingo, Rovira i Virgili i altres.

En canvi, el general Berenguer ha fet públic que, a partir del primer d'abril, serien autoritzats els actes polítics.

...?

LES DONES DE VALLIRANA

Se'ns havia informat que les dones de Vallirana no havien signat les fulles demanant l'ampliació de l'amnistia.

Però hem rebut una lletra de les dones de Vallirana dient-nos que això no és cert, que ens havien informat malament, que s'han recollit, entre elles, més de cent-cinquanta signatures.

Rectifiquem amb gust.

INTENCIONS

ELS EXILIATS DE LA DICTADURA

LA setmana passada us parlava d'un escriptor, Alfons Maseras, i dels seus llibres. Aquesta setmana us parlaré d'un llibre i del seu autor: El llibre és "Els exiliats de la dictadura". Ja coneixeu l'autor: Francesc Madrid.

Jo escric avui aquestes intencions per a fer l'elogi del llibre, per a cridar el seu èxit als quatre vents, per a demanar que tothom el comprí.

Tal vegada algú s'escandalitzi:

—Home, fer la propaganda d'un llibre, tan descaradament!...

Per què no? Per què no s'ha de fer propaganda dels llibres, sobretot aquí, on hem d'amençar de mort la gent per tal que es decideixi a adquirir llibres? Quina propaganda més noble pot fer-se que la dels llibres? No se'n fa dels vins, dels formatges, dels teixits, dels mobles, dels capells, de les corbates, a pesar que la gent gairebé no pot prescindir de cap d'aquestes coses? Doncs, per què no se'n pot fer dels llibres, dels quals, llàstimosament, la gent prescindeix amb massa freqüència?

Sí, bé; però, del llibre d'un amic!... Per què no s'ha de parlar bé del llibre d'un amic? Aquest escrúpol no es té amb un amic sastre, moblista, sabater, etc. Doncs, per què s'ha de tenir amb un amic escriptor? Es que els llibres són inferiors a les robes, als mobles, a les sabates? O bé és que dels llibres dels amics sols se'n parla quan se'n pot parlar malament?

"Els exiliats de la dictadura" és un llibre que, a hores d'ara, s'hauria d'haver exhaurit. Però act costa que els llibres s'exhaurixin. Això sols es veu, i no sempre, amb llibres francament dolents com l'"Elogi de Catalunya", de Vallès i Pujals i alguns de Cambó. Llibres feixucs, mancats de tota gràcia literària, d'una ideologia tèrbola i espessa, escrits amb un esperit mesquí, burges.

Es clar que Francesc Madrid no té el prestigi de Francesc Cambó. Ni ganes, suposo jo; car el de Cambó és un prestigi que s'enrunda, que es fa pols; i el de Francesc Madrid és un prestigi que creix. Però que creix amb bones armes, que lluita noblement, generosament.

Això del famós talent de Cambó, cada dia em sembla més un prejudici, una superstició, un tòpic. Junt amb "Els exiliats de la dictadura", de Francesc Madrid, he llegit "Per la concòrdia", de Cambó. I m'ha semblat un dels seus llibres més dolents, més incoherents, més ple de confusió; un llibre que fa aigües, escrit nedant entre dues aigües, però brutes.

El llibre de Francesc Madrid, en canvi, respira joventut, entusiasme, noblesa, generositat. És un llibre que té bondat; claredat. És una arma posada al servei de la llibertat i la justícia.

I un llibre escrit en volada ampla i alta. Agil, nerviós; té un vol ferm de joventut que el converteix en un reportatge digne d'Albert Londres, un altre periodista que també ha tingut el bell gest de posar la seva ploma al servei de les causes justes.

"Els exiliats de la dictadura" és el llibre d'un periodista, però d'un periodista intel·ligent que serveix amb passió, amb fervor, amb devoció, la causa de la democràcia.

Per les seves pàgines desfilen París i els homes que s'hi refugiaren fugint de la ignominiosa dictadura, Unamuno, Macià, Blasco Ibáñez.

Francesc Madrid ha volgut aportar el seu gra de sorra—testimoni de vàlua—a la història trista d'aquests sis anys en què la llibertat d'una nació ha estat violada brutalment. "Els exiliats de la dictadura" és una meritíssima contribució a la història d'aquests sis anys tristíssims.

LLUÍS CAPDEVILA

El monument a Pi i Margall, l'Ajuntament i els burgesos del Passeig de Gràcia

L'AJUNTAMENT de Barcelona, fa disset anys va prendre l'acord d'honorar la memòria del gran pensador i polític català Francesc Pi i Margall, erigint-li un monument al Passeig de Gràcia, a la cruïlla amb la gran via Diagonal.

La significació del lloc, que té un veïnatge format per burgesos del morro fort, entre els quals es destaca l'ex-regidor senyor Garriga: "..." va remoure la bilis antidemocràtica d'aquests "senyors", i tot seguit es cercaren arguments d'ordre loyolec per tal de combatre l'emplaçament del monument a Pi i Margall.

Foren allegades raons "artístiques" que dissimularen el vertader sentit de l'oposició reaccionària i s'estengué la campanya al míting i a la Premsa, fins que un cop construïts els fonaments esmerçant-hi més de 80.000 pessetes, s'hi va tirar terra a sobre; i d'un lloc escollit per a fer-ne el més noble de la ciutat, se'n va fer el famós "cinc d'oros", model insuperable del mal gust urbà.

Sortosament, no tothom ha perdut la memòria i la devoció per l'immortal autor de la Constitució Federal espanyola, i, aprofitant el primer moment oportú, hi ha hagut un regidor republicà, el senyor Santamaria, que ha tornat a remoure la qüestió, bo i posant-la en el primer pla dels afers inajornables que l'Ajuntament té el deure de resoldre.

N'hi ha hagut prou amb això per avalotar altra vegada tots els senyorassos del veïnat que no podrien fer tranquilament la digestió sota la presència de Pi i Margall. El ja eclipsat senyor Garriga: "..." ha tornat a ensenyar l'orella—la part més característica del seu cos—, i sembla que ha pogut agafar peix àdhuc entre la gent que, d'una manera purament teòrica, es diuen republicans.

Sigui com sigui, el gest del senyor Santamaria mereix l'aprovació i els aplaudiments de tots els bons republicans, i cal insistir amb tossuderia i mantenir el primitiu acord de l'Ajuntament, si volem ésser dignes de Barcelona i de la Llibertat.

LA NÒMINA DE L'AJUNTAMENT

L'any 1915 la nòmina del personal actiu—més o menys actiu—pujava 9.365.677,82 pessetes.

L'any 1930, després del pas gloriós de la dictadura, puja a 20.218.762,32 pessetes.

Es allò que deïem—i que deien ells—: la moralitat!

La revolució a la India

John Bull.—Aquesta sí que no me l'esperava

Els condemnats pel procés de Garraf que han estat indultats el dia 2 d'aquest mes.
D'esquerra a dreta: Granier Barrera, Civit, Garriga, Badia, Comte, Ferrer, Julià, Perelló, Argelaguet

LLIÇÓ POLITICA

Tolerància política entre els partits d'esquerra

UN dia aparegué, als diaris de Barcelona, una suposada candidatura per Barcelona, en la qual s'hi barrejaven no res menys que els noms de Miguel de Unamuno, Pío Baroja (que estigué a punt d'ésser col·laborador de "La Nación", de Madrid), Gabriel Alomar, Angel Pestaña i Angel Samblancat, i l'endemà l'òrgan del partit radical a Barcelona, atacava aquella suposada i imaginària candidatura, sentint-se ferits perquè no es comptava amb el partit radical per a les eleccions, en el cas que se celebrin, i acabava l'article titllant de "señores farsantes" els autors d'aquesta candidatura... Caldria que el director de "El Progreso", que sembla que és el senyor Vinaixa, o el redactor d'aquesta mena de literatura pre-electoral, tingués una mica més de seny en la cerca i ús dels adjectius als adversaris polítics. I diem adversaris, perquè, en realitat, les esquerres no són mai enemigues entre si, sinó adversàries. L'enemic d'un polític és el de la banda del davant.

Cal que el partit radical, "El Progreso", el senyor Vinaixa i el senyor Lerroux, tinguin sempre present que hi ha una part del republicanisme català, una considerable part del republicanisme català, que, com el socialisme madrileny, per exemple, no voldrà cap mena de contacte amb el partit radical; cal que se'n facin càrrec i ho acceptin i fins ho tolerin. No sé on hem sentit, aquests dies, de cordialitat castellana-catalana, que la tolerància és la flor més fina del liberalisme, perquè tolerància vol dir conviure amb gent que no s'hi està d'acord. I una considerable part de les esquerres catalanes no estan conformes, ni hi poden estar, amb la ideologia del partit radical ni amb la moral de certs dirigents. Però, tot i amb això, les esquerres catalanes han tin-

gut la dignitat de no atacar al partit radical, en evident estat de decadència, per a posar totes les seves forces a combatre, de moment, el valor vertebral de l'Estat, que és el primer deure de tot republicà, i després tota aquella política representada pels directorialistes d'aquests darrers anys.

En nom d'aquella tolerància, doncs, voldriem que el partit radical i els seus homes, en parlar de les esquerres catalanes que no estan d'acord amb la política lerrouxista, empressin aquell bon to dels adversaris lleials, i no aquestes paraules envellides pel to i pel bon gust amb què es tracta de menysprear molts dels homes que, si volguessin cooperar a una fusió d'esquerres, serien rebuts amb arcs de llorer.

Les esquerres catalanes tenen un programa ben específic i concret, i no poden estar d'acord amb el partit radical. Tota la política que s'ha fet en aquests darrers temps s'ha fet sense comptar amb ell, perquè més s'estimarien ésser pocs i ben avinguts, que no pas molts i mal combinats o massa coneguts. Cal que el partit radical, la direcció d'"El Progreso" i el mateix senyor Lerroux, es facin càrrec que les esquerres catalanes, les autòctones, les que han fet l'obra de l'amnistia, les que han portat tota la tasca liberal d'aquests darrers anys sota la seva responsabilitat i sense necessitat del partit radical, poden anar soles pel món i que no hi ha en elles cap "senyor farsant".

Nosaltres sentim molt haver de parlar d'aquesta manera; però el primer atac ha sortit d'"El Progreso", i hem de respondre amb aquestes paraules: Tracte de convivència social amb el partit radical, tot el que vulguin. Amb ells o amb els carlins i amb la "Lliga". Es un tracte de joc net que arreu del món està admès entre par-

tits polítics de responsabilitat històrica. Ara, bé; confusionarisme, aliances, unions, no. De cap manera; no.

Si per atzar calgués fer les eleccions, que no ho creiem necessari, les esquerres catalanes presentarien, a Barcelona, la seva pròpia candidatura, una candidatura que podria molt bé fusionar representants dels partits polítics joves, republicans i liberals; homes que molt bé podrien venir a representar les tendències d'Esquerra Catalana; Partit Republicà Català (partit radical-socialista); Partit Federal; "Acció Catalana", "Unió Socialista de Catalunya" i algun que altre que representés la protesta viva de la política d'aquests darrers anys, etc...; però no un representant del partit radical, que té altra significació política que l'autèntica esquerra catalana. Això no vol dir que, per a obres de conjunt social, humana, ciutadana, convisquéssim conjuntament, com tots els partits de Catalunya o els que resideixen en ella, s'han agermanat tant per demanar l'Autonomia, el Port Franc, l'Exposició o l'Amnistia.

Precisament per aquest divorci espiritual entre les esquerres catalanes i el partit radical, caldria que aquest procurés tenir en el tracte amb els adversaris polítics la mida justa dels adjectius que mereixen els partits d'esquerra. Per la nostra banda, per exemple, encara no hem posat una sola ratlla que pugui significar un atac a l'esmentat partit. En canvi, n'hem fet moltes contra l'essència del poder monàrquic; contra les dretes, contra la reacció i contra la Dictadura i a favor de l'Amnistia.

I és que no podem perdre el temps amb atacs als altres partits. Tenim una causa: la de la Llibertat; els que també la tinguin, que hi posin el seu esforç. En l'hora de la lluita, ja ens trobarem.

En demanar l'amnistia per als empresonats per delictes polítics i socials, cal que no ens oblidem de "Shum" ni de Masachs.

LA CAMPANA DE GRACIA vol la llibertat de "Shum" i de Masachs!

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

I la normalitat?

LES darreres multes imposades als diaris catalans i la suspensió indefinida del nostre col·lega "La Rambla" ens obliguen a parlar, una vegada més, de la necessitat urgent d'elevat al govern una petició col·lectiva de tota la Premsa demanant la supressió total i absoluta de la censura.

No es pot parlar d'un pròxim restabliment de garanties constitucionals, ni d'un sincer desig, per part del govern, de tornada a la normalitat, mentre subsisteixi la censura sobre la Premsa. La lliure emissió del pensament és, sense cap dubte, el més humà i el més noble dels drets de l'home i del ciutadà. Després de sis anys i mig de tortura mental, de mutisme imposat, de coacció espiritual, els periodistes ja comencen a tenir dret de gaudir dels beneficis de la normalitat. Entenem que l'actual govern ha de fer tots els possibles per tal d'evitar que els periodistes arribin a tenir el convenciment que la "normalitat", en aquest país, no és la llibertat, sinó l'esclavitud mental que suposa la censura.

De fet, la major part de multes imposades a la nostra premsa provenen de no haver portat determinades galerades a la censura. Gairebé sempre aquesta és la raó que les justifica. Alguns lectors, en llegir les notes polítiques donant compte d'aquestes sancions, es fan la següent reflexió:

—Això és culpa dels diaris. Per què no portaven aquelles galerades a la censura?

El raonament és còmode, però fràgil. Moltes vegades les necessitats materials del diari —qüestió de temps o d'espai— fan impossible portar una notícia a la censura, o bé perquè és tard per donar les pàgines a la rotativa, o bé perquè a l'hora de rebre's la notícia la censura ja està tancada. D'altra banda, ha estat corrent de deixar a criteri dels diaris la tria dels originals susceptibles d'ésser censurats per tal de no carregar inútilment el personal de la censura, i aquesta facultat és la que, enganyant, de vegades, els directors de diaris, sol ésser la causa de multes i suspensions. Les mitges tintes, en qüestió de censura, potser fan més mal que el procediment rigorós de portar-ho tot, absolutament, al llapis vermell.

No ignorem pas les bones disposicions del governador envers els diaris, però no deixem de lamentar que al cap de dos mesos de caminar vers la normalitat, quan es parla d'autoritzar actes públics i d'iniciar campanyes electorals, poguem llegir encara que "plouen multes sobre la Premsa i que es suspensen indefinidament setmanaris de gran públic".

Cal que tota la Premsa, unida prèviament per aquest fi tan important, demani al govern l'abolició total de la censura. La lliure emissió del pensament en aquests moments, lluny de perjudicar la situació actual, serviria per apuntalar-la seriosament.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

Ens dol haver de dir al senyor Delaville, signant d'un article aparegut a "La Nau" del passat 27 de Març, que no ens lleix amb prou atenció. O que no sap llegir.

LA CAMPANA DE GRACIA i "L'Esquella de la Torratxa" no volen una amnistia de "solidaritat catalana". Volen, simplement, una amnistia ben ampla i per a tots els empresonats socials i polítics.

I l'hem demanat durant setmanes i setmanes, durant la dictadura, quan ningú no es recordava de demanar-la!

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona